

Munca neremunerată în folosul comunității

Ghidul primarului

CARTEA JURIDICĂ

Chișinău, 2011

Autor: Vladimir Popa — Șef adjunct al Oficiului Central
de Probațiune

Coordonator: Vlad Schibin — Coordonator de proiect IRP

Lucrarea apare în cadrul proiectului “Consolidarea implementării alternativelor la detenție în Republica Moldova”, finanțat de Open Society Institute, Budapesta.

OPEN SOCIETY INSTITUTE

Textul lucrării nu reflectă neapărat opinia finanțatorului

Cuprins

1	Ce este munca neremunerată în folosul comunității? . . .	6
2	Scopul pedepsei	6
3	Care este perioada pentru care se aplică pedeapsa? . . .	7
4	Care este durata de prestare a muncii neremunerate în folosul comunității?	7
5	Cine exercită evidența și controlul comportamentului condamnaților	7
6	Perioada în care se pune în executare pedeapsa	8
7	Pentru ce perioadă de timp poate fi executată pedeapsa sub formă de munca neremunerată în folosul comunității?	8
8	De ce pentru executarea pedepsei sub formă de munca neremunerată în folosul comunității este stabilită perioada de 18 luni?	8
9	Care organe sunt implicate în procesul de executare a pedepsei sub formă de munca neremunerată în folosul comunității?	9
10	Care sunt atribuțiile biroului de probațiune?	9
11	Care sunt atribuțiile primăriei (preturii)?	10
12	De ce primăria (pretura) este implicată în procesul de executare a pedepsei penale sub formă de munca neremunerată în folosul comunității?	10
13	Care sunt atribuțiile persoanelor cu funcții de răspundere ale organizațiilor la care condamnatul execută pedeapsa?	11
14	Care sunt atribuțiile organelor afacerilor interne?	11
15	Unde se execută pedeapsa cu munca neremunerată în folosul comunității?	11
16	Care tipuri de lucrări se recomandă?	12
17	Care sunt condițiile la executarea muncii neremunerate în folosul comunității?	13
18	Care este modul de executare a pedepsei?	14

19	Care sunt drepturile condamnatului la pedeapsa penală sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?	15
20	Care sunt obligațiunile condamnatului?	16
21	Consecințele pentru încălcarea condițiilor de executare a pedepsei	17
22	Cînd se consideră eschivare cu rea voință de la executarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată?	17
23	Consecințele cînd condamnatul se eschivează de la executarea pedepsei	18
24	De către cine se execută hotărîrea instanței de judecată privind căutarea condamnatului?	18
25	Către care categorii de persoane nu poate fi aplicată pedeapsa penală sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?	18
26	Cum se organizează lucrul primăriei (preturii) în procesul de executare a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?	19
27	Atribuțiunile persoanei responsabile pentru executarea pedepsei	20
28	Motivarea financiară a persoanei responsabile din primărie (pretură)	21
29	Ce va întreprinde persoana responsabilă din primărie (pretură) pentru executarea pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în cazuri de boală a condamnatului?	21
30	Acte normative care reglementează procesul de executare a pedepsei	22
31	Poate condamnatul să presteze lucrări mai mult de 4 ore pe zi?	22
32	Durata de executare a muncii neremunerate în folosul comunității se include în vechimea totală de muncă? . .	23
33	Beneficiile pentru comunitate	23

Anexe	24
--------------	-----------

Cuvînt înainte

Administrația publică locală are diverse sarcini, inclusiv de a contribui la asigurarea ordinii și siguranței în comunitate.

Ordinea și siguranța comunitară este o responsabilitate comună a diferitor instituții și organizații. Fiecare dintre aceste instituții își are rolul său distinct pe care trebuie să-l cunoască și să-l realizeze diligent.

Prezentul ghid vine să dea unele răspunsuri referitor la rolul administrației publice locale în executarea sancțiunilor comunitare. Fără suportul administrației publice locale și al oamenilor din comunitate nu putem vorbi de reintegrarea socială a persoanelor condamnate în comunitate și de respectarea legii de către aceste aceștia. Or, aceste persoane sunt consătenii, concetățenii noștri care au dat greș și care trebuie ajutați să-și înțeleagă faptele și să-și asume responsabilitatea pentru cele comise.

Sperăm ca prezentul ghid să vă ajute în îndeplinirea misiunii pe care o aveți în acest proces atât de important pentru ordinea și siguranța locuitorilor din comunitate.

Victor Zaharia,
Director executiv, Institutul de Reforme Penale

1 Ce este munca neremunerată în folosul comunității?

Munca neremunerată în folosul comunității este o pedeapsă penală, stabilită de către instanța de judecată pentru persoana care a săvârșit o infracțiune și constă în antrenarea condamnatului la muncă gratuită socialmente utilă, în afara serviciului de bază sau orelor de studii, fără a-i cauza suferințe fizice sau a-i leza demnitatea.

Munca neremunerată în folosul comunității poate fi aplicată și în calitate de obligațiune în cazul condamnării condiționate cu suspendarea executării pedepsei (aliniatul 3 al articolul 62 al Codului penal).

2 Care este scopul pedepsei cu munca neremunerată în folosul comunității?

Munca neremunerată în folosul comunității are trei aspecte:

Pedeapsa — acest aspect se manifestă prin limitarea timpului liber al infractorului; munca obligatorie;

Resocializare — infractorul ispășește pedeapsa fără a fi izolat de societate, ceea ce oferă posibilitate de a păstra relațiile familiare, de a păstra locul de muncă sau de studii, achita impozitele, restitui pagubele materiale aduse victimelor, rămânând în libertate. Astfel, este acordată o șansă infractorului pentru ca el să demonstreze societății că a conștientizat aspectul negativ pentru societate al faptei săvârșite, poate să se corecteze și nu va comite alte infracțiuni, meritând iertarea societății;

Economic — societatea nu plătește pentru întreținerea infractorului (în cazul pedepsei cu închisoare infractorul este întreținut în penitenciar din impozitele achitate de către cetățeni); societatea primește gratis produsul infractorului.

3 Pentru ce perioadă de timp se aplică munca neremunerată în folosul comunității?

Conform articolului 67 al Codului penal al Republicii Moldova, pedeapsa cu munca neremunerată în folosul comunității se calculează în ore și instanța de judecată poate stabili perioada de la 60 pînă la 240 ore.

4 Care este durata de prestare a muncii neremunerate în folosul comunității?

Durata timpului de prestare a muncii neremunerate în folosul comunității nu poate depăși 4 ore — în zilele în care condamnatul nu este ocupat la locul de muncă de bază, la serviciu sau la studii, și 2 ore — în zilele lucrătoare, după terminarea orelor de lucru sau studii, iar cu acordul condamnatului — 4 ore. Se interzice executarea muncii neremunerate în folosul comunității în timp de noapte, fără acordul condamnatului.

5 Cine exercită evidența și controlul asupra comportamentului condamnaților la pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?

Evidența și controlul asupra comportamentului persoanelor condamnate la pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității sînt exercitate de către birourile de probațiune, subdiviziunile teritoriale ale Oficiului central de probațiune.

6 În ce perioadă se pune în executare pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?

Pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității se pune în executare în perioada de 15 zile din momentul primirii hotărârii definitive de către biroul de probațiune.

7 Pentru ce perioadă de timp poate fi executată pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?

Pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității poate fi executată în perioada de cel mult 18 luni din momentul intrării în vigoare a hotărârii instanței de judecată (aliniatul 5 al articolului 67 Cod penal). În cazul aplicării în calitate de obligațiune la condamnarea condiționată, muncă neremunerată în folosul comunității se pune în executare în perioada termenului de probă.

8 De ce pentru executarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității este stabilită perioada de 18 luni?

Executarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității se execută în perioada de cel mult 18 luni deoarece condamnatul în perioada de executare a pedepsei poate căpăta traume, poate deveni bolnav și ca rezultat pierde pe o perioadă capacitate de muncă. După reabilitarea sa, condamnatul va prelungi prestarea muncii — executarea pedepsei.

9 Care organe sunt implicate în procesul de executare a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?

- administrația publică locală;
- organizații la care condamnatul execută pedeapsa;
- organele afacerilor interne.

10 Care sunt atribuțiile biroului de probațiune?

Atribuțiile biroului de probațiune sînt:

- ținerea evidenței condamnaților;
- perfectarea fișelor de control ale condamnaților;
- acordarea de explicații condamnaților privind modul și condițiile de executare a pedepsei, drepturile și obligațiile lor;
- coordonarea cu primăriile (preturile) a listei obiectelor la care condamnații vor executa munca neremunerată; conlucrarea cu rudele apropiate și cu alte persoane care pot influența pozitiv comportamentul condamnaților;
- exercitarea controlului asupra modului de ispășire a pedepsei de către condamnat la obiectul de lucru; ținerea evidenței sumare a timpului lucrat de condamnați;
- repartizarea condamnaților la obiectele de lucru;
- examinarea plîngerilor condamnaților referitor la lezarea drepturilor lor în timpul executării pedepsei;
- întreprinderea măsurilor preliminare de căutare a condamnaților ce se eschivează de la executarea pedepsei;

- înaintarea în instanța de judecată a prezentărilor de înlocuire a măsurii de pedeapsă, declararea în căutare a condamnaților;
- informarea organelor afacerilor interne teritoriale și a primăriilor (preturilor) despre condamnății domiciliați pe teritoriul deservit;
- întocmirea concluziilor corespunzătoare la expirarea termenului de pedeapsă.

11 Care sunt atribuțiile primăriei (preturii)?

Atribuțiile primăriei (preturii) sînt:

- prezentarea, de comun acord cu biroul de probațiune, a listei obiectelor de muncă pentru persoanele condamnate la pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității;
- colaborarea cu organizațiile dislocate pe teritoriul subordonat, prin identificarea obiectelor de prestare a muncii social-utile în folosul comunității și încheierea contractelor corespunzătoare.

12 De ce primăria (pretura) este implicată în procesul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?

Deoarece primăria (pretura) este organul administrației publice locale și în subordonarea acesteia se află instituții, întreprinderi sau organizații publice care prestează servicii sociale comunității. Concomitent primăria (pretura) poate stabili și coordona lucrările necesare comunității, care pot fi executate de condamnat la instituții, întreprinderi, organizații publice sau nemijlocit în primărie (cea ce este actual pentru localitățile rurale).

13 Care sunt atribuțiile persoanelor cu funcții de răspundere ale organizațiilor la care condamnatul execută pedeapsa?

Atribuțiile persoanelor cu funcții de răspundere ale organizațiilor la care condamnatul execută pedeapsa sînt:

- oferirea locurilor de muncă respective;
- informarea lunară a primăriei (preturii) despre locurile de muncă care pot fi utilizate după ispășirea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității;
- informarea în scris a biroului de probațiune despre numărul orelor lucrate de către condamnat;
- eliberarea caracteristicii condamnatului cu privire la atitudinea acestuia față de obligațiunile sale;
- informarea în scris despre prezența condamnatului la obiectul de lucru sau despre eschivarea acestuia de la executarea pedepsei;
- familiarizarea condamnatului, sub semnătură, cu regulile tehnicii securității muncii.

14 Care sunt atribuțiile organelor afacerilor interne?

În atribuțiile organelor afacerilor interne intră: înfăptuirea măsurilor operative de investigații în privința condamnaților declarați în căutare; efectuarea activităților de profilaxie în rîndul condamnaților întru evitarea comiterii de către ei a altor infracțiuni.

15 Unde se execută pedeapsa cu munca neremunerată în folosul comunității?

Pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității se execută la obiecte cu destinație socială de la locul de trai al condamnatului. Obiectele cu destinație socială sînt determinate de către

primărie (pretură), de comun acord cu biroul de probațiune, la organizații, instituții și întreprinderi, indiferent de forma organizatorico-juridică a acestora. **Se interzice atragerea condamnaților la munci de interes personal.**

16 Care tipuri de lucrări se recomandă pentru executarea de către condamnați a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?

Pentru executarea de către condamnați a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității se recomandă următoarele lucrări:

- curățarea terenului întreprinderilor industriale;
- acordarea de ajutor la lucrările de câmp sezoniere (inclusiv — culesul fructelor și legumelor, recoltarea culturilor semincere și tehnice, plantarea copacilor, plivirea semănăturilor și altele);
- lucrări temporare legate de îngrijirea și pășunarea animalelor;
- ocrotirea și dezvoltarea gospodăriilor silvice;
- defrișarea sanitară a pădurilor;
- colectarea plantelor medicinale;
- curățarea loturilor în urma defrișărilor;
- lucrări auxiliare în gospodăriile silvice;
- crearea zonelor verzi;
- reparația obiectelor social-culturale;
- întreținerea în stare funcțională a sistemului de evacuare a apelor;
- cosirea ierbii și tăierea arbuștilor;
- curățarea de zăpadă a stațiilor de autobuze și terenurilor aferente;

- confecționarea și instalarea barierelor pentru stăvilirea zăpezii, săparea gropilor pentru instalarea și reparația acestor bariere;
- participarea la acțiunile de protecție a mediului înconjurător;
- amenajarea și curățarea teritoriilor;
- curățarea acoperișurilor de zăpadă;
- lucrări pentru întreținerea fondului locativ și a obiectelor de menire socială, culturală și sportivă;
- îngrijirea persoanelor de vîrstă înaintată, a invalizilor și participanților la cel de-al doilea război mondial;
- lucrări auxiliare la salubritatea teritoriilor instituțiilor medicale;
- lucrări de renovare și întreținere a edificiilor sportive, medico-sanitare (reparații curente, evacuarea deșeurilor etc.);
- asistarea persoanelor cu handicap, care practică cultura fizică și sportul (însoțirea și ajutorarea acestor persoane în calitate de asistent social);
- repararea cărților;
- lipirea afișelor;
- lucrări auxiliare ce țin de amenajarea orașelor și satelor pentru sărbătorile oficiale — Anul Nou, Hramul localității etc;
- alte lucrări.

17 Care sunt condițiile la executarea muncii neremunerate în folosul comunității?

Munca persoanei care execută munca neremunerată în folosul comunității se organizează în conformitate cu prevederile legislației protecției muncii. Durata de executare a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității nu se include în vechimea de muncă totală

a condamnatului și nu se înregistrează în carnetul său de muncă. În cazul prejudicierii condamnatului în timpul executării muncii neremunerată în folosul comunității, recuperarea prejudiciului cauzat se efectuează în conformitate cu legislația muncii. Condamnatul poate fi atras la lucrări ce necesită calificare specială doar în cazul în care dispune de o atare calificare. Dacă în perioada executării pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității condamnatul se îmbolnăvește de o boală gravă, el poate fi eliberat de instanța de judecată de executarea pedepsei, iar în cazul gravidității unei condamnate — poate fi amânată executarea pedepsei. Reluarea executării pedepsei în cazul dispariției circumstanțelor care au servit drept motiv pentru eliberare de pedeapsă are loc în baza încheierii judecătorești respective.

18 Care este modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?

Munca neremunerată în folosul comunității se execută în baza dispoziției de executare a hotărârii judecătorești, care se expediază de către președintele instanței de judecată biroului de probațiune, împreună cu copia hotărârii definitive, în termen de 10 zile. În funcție de necesitate, la copia hotărârii se anexează:

- copia deciziei instanței de apel sau recurs — în caz de schimbare a măsurii de pedeapsă;
- copia deciziei judecătorești — în caz de înlocuire a părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă;
- copia Decretului Președintelui Republicii Moldova — în caz de înlocuire a părții neexecutate a pedepsei cu închisoare prin pedeapsă cu muncă neremunerată în folosul comunității, cu titlu de grație.

În ziua pronunțării hotărârii, instanța de judecată solicită de la condamnat un angajament în scris, prin care acesta se obligă să se prezinte la biroul de probațiune de la locul de trai, în termen de 5 zile din momentul rămînerii definitive a hotărârii. Biroul de probațiune expediază imediat, dar nu mai târziu de 5 zile, în instanța de judecată care a emis

hotărîrea, înştiinţare despre punerea în executare a pedepsei. Fiecărui condamnat i se întocmeşte o fişă de control şi un dosar personal. Biroul de probaţiune familiarizează condamnatul cu modul şi condiţiile de ispăşire a pedepsei şi de lucru, cu măsurile care îi pot fi aplicate în cazul încălcării condiţiilor de ispăşire a pedepsei. Biroul de probaţiune expediază înştiinţare comisariatului de poliţie despre luarea la evidenţă a condamnatului. După stabilirea de către primărie (pretură) a locului de muncă biroul de probaţiune expediază administraţiei organului unde va fi angajat condamnatul înştiinţare, în care se indică datele condamnatului, perioada de lucru şi alte date necesare. Condamnatului, sub semnătură, i se explică că el este obligat să se prezinte la obiectul de muncă la data specificată în dispoziţie. Persoana condamnată poate fi însoţită la locul de muncă şi de colaboratorul serviciului de executare. La repartizarea condamnatului la locul de muncă, i se înmânează dispoziţia cu indicarea datei sosirii la obiect. În acest document angajatorul va ţine evidenţa orelor lucrate de condamnat. După ispăşirea pedepsei, dispoziţia se remite biroului de probaţiune şi se coase în dosarul personal al condamnatului.

19 Care sunt drepturile condamnatului la pedeapsa penală sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii?

Drepturile condamnatului la pedeapsă penală sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii sunt:

- Să nu fie expus exploatării (să nu fie implicat în activităţi cu profit personal, să nu fie impus la o muncă degradantă, riscantă sau o muncă ce ar dăuna sănătăţii şi integrităţii fizice);
- Să fie tratat într-un mod ce nu ar leza onoarea şi demnitatea (să nu fie discriminat);
- Să fie respectată viaţa personală, dreptul la intimitate;
- Să nu fie limitat în posibilitatea de a se dezvolta social, intelectual şi spiritual;

- Să nu fie abuzat în cadrul organizației în care execută munca neremunerată (să nu fie impus să efectueze o altfel de muncă decât cea stabilită, să nu fie numit cu cuvinte urite);
- Să nu fie lipsit de dreptul de a depune plângeri;
- Să fie asigurată securitatea muncii.

20 Care sunt obligațiunile condamnatului la pedeapsă penală sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?

Condamnatul la munca neremunerată în folosul comunității este obligat:

- să respecte prevederile legislației privind executarea sancțiunilor de drept penal;
- să se prezinte la serviciul de executare de la locul de trai, în termen de 5 zile din momentul intrării în vigoare a sentinței (deciziei);
- să execute cerințele legale ale serviciului de executare și ale angajatorilor;
- să respecte legislația muncii și regulamentul de ordine interioară al angajatorului;
- să se prezinte, fiind citat, la serviciul de executare și să dea explicații în problemele ce țin de executarea hotărârii judecătorești;
- să se prezinte periodic la serviciul de executare și să comunice despre activitatea sa;
- să se prezinte la locul de muncă în termenul stabilit în dispoziția primită de la serviciul de executare;
- să nu părăsească locul de trai fără acordul serviciului de executare;
- să nu comită infracțiuni și contravenții administrative.

21 Care sunt consecințele pentru încălcarea modului și condițiilor de executare a pedepsei de către condamnat?

În cazul încălcării de către condamnat a modului și condițiilor de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, acestuia i se face prima preîntâmpinare verbală de către biroul de probațiune. În cazul încălcării repetate condamnatul este preîntâmpinat repetat despre consecințele comportate de neîndeplinirea condițiilor și modului de ispășire a pedepsei. În cazul în care condamnatul se eschivează cu rea voință sau refuză să execute munca neremunerată în folosul comunității, biroul de probațiune înaintează în instanța de judecată prezentare referitor la înlocuirea muncii nere-munerate cu închisoarea.

22 Când se consideră eschivare cu rea voință de la executarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată?

Se consideră eschivare cu rea voință de la executarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată:

- neprezentarea, la citarea serviciului de executare, a condamnatului de două sau mai multe ori timp de o jumătate din termenul stabilit al pedepsei;
- încălcarea de către condamnat a disciplinei muncii de două sau mai multe ori timp de o jumătate din termenul stabilit al pedepsei (sosirea la locul de muncă cu întârziere sau părăsirea acestuia înainte de termen, neexecutarea sau executarea intenționat eronată a dispozițiilor și indicațiilor persoanei responsabile de executarea lucrărilor etc.);
- neprezentarea condamnatului la muncă fără motive întemeiate de două sau mai multe ori timp de o jumătate din termenul stabilit al pedepsei.

23 Care sunt consecințele în cazul în care condamnatul se eschivează de la executarea pedepsei prin neprezentare la muncă?

Dacă biroul de probațiune constată că condamnatul nu se prezintă la muncă, se eschivează de la executarea pedepsei și acțiunile inițiale de căutare întreprinse nu s-au soldat cu careva rezultate, acesta înaintează prezentare în instanța de judecată de la locul de trai al condamnatului, pentru a-l declara în căutare.

24 De către cine se execută hotărîrea instanței de judecată privind căutarea condamnatului?

Hotărîrea judecății cu privire la căutarea condamnatului se execută de către organele afacerilor interne.

25 Către care categorii de persoane nu poate fi aplicată pedeapsa penală sun formă de munca neremunerată în folosul comunității?

Pedeapsa penală sun formă de munca neremunerată în folosul comunității nu poate fi aplicată:

- persoanelor recunoscute ca invalid de gradele I și II;
- femeilor gravide;
- persoanelor care nu au atins vîrsta de 16 ani;
- persoanelor care au atins vîrsta de pensionare.

26 Cum se organizează lucrul primăriei (preturii) în procesul de executare a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?

Prevederi legale care ar stabili expres un funcționar public din cadrul primăriei (preturii) responsabil pentru executarea pedepsei penale sub formă de munca neremunerată în folosul comunității nu există. Însă lucrul acesta este lăsat la discreția conducătorilor administrației publice locale, care trebuie să desemneze printr-un act persoana respectivă. Practica din acest domeniu a arătat că deseori desemnarea s-a făcut prin decizia consiliului local, altele prin dispoziția primarului. Articolul 14 al legii privind administrația publică locală, nr. 436 din 28.12.2006 descrie una dintre competențele consiliului local, care prevede aprobarea statelor de personal și a organigramei primăriei, precum și a schemei de salarizare a personalului. Însă, așa cum desemnarea persoanei responsabile din cadrul organului administrației publice locale nu implică modificarea statelor de personal sau a organigramei, ci doar delegarea unor atribuții suplimentare unui funcționar deja angajat, respectiv, nu există necesitatea de a adopta o decizie a consiliului local în acest sens. Articolul 29 al aceleiași legi dă posibilitate primarului să numească, să stabilească atribuțiile și să elibereze din funcție personalul primăriei, șefii subdiviziunilor, serviciilor, de întreprinderi municipale din subordine, precum și a conduce și controla activitatea acestora. Reieșind din aceasta primarul poate emite o dispoziție prin care să numească o persoană responsabilă pentru executarea pedepsei penale sub formă de munca neremunerată în folosul comunității.

27 Care sunt atribuțiile persoanei responsabile din primarie (pretură) pentru executarea pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?

Persoana responsabilă în cadrul primăriilor (preturilor) urbane:

- prezintă lista instituțiilor, întreprinderilor, organizațiilor din teritoriul gestionat, unde pedeapsa ar putea fi executată;
- informează șefii instituțiilor, întreprinderilor, organizațiilor respective despre rolul lor în procesul de executare a muncii neremunerate în folosul comunității;
- colaborează cu organismele dislocate în teritoriul gestionat pentru identificarea obiectelor de destinație socială;
- acționează în calitate de mediator în cazuri de conflict dintre biroul de probațiune și instituții, întreprinderi, organizații unde condamnatul execută pedeapsa.

Persoana responsabilă în cadrul primăriilor rurale:

- oferirea locurilor de muncă respective;
- informarea în scris a biroului de probațiune despre numărul orelor lucrate de către condamnat;
- eliberarea caracteristicii condamnatului cu privire la atitudinea acestuia față de obligațiunile sale;
- informarea în scris despre prezența condamnatului la obiectul de lucru sau despre eschivarea acestuia de la executarea pedepsei;
- familiarizarea condamnatului, sub semnătură, cu regulile tehnicii securității muncii.

28 Cum poate fi motivată financiar persoana responsabilă din primarie (pretură) pentru executarea pedepsei penale sub formă de munca neremunerată în folosul comunității?

Legislația națională nu prevede salarizarea separată a persoanelor din cadrul organelor administrației publice locale, responsabile pentru executarea muncii neremunerate în folosul comunității. Însă aceasta este posibil prin redistribuirea veniturilor suplimentare din bugetul administrației publice locale.

29 Ce va întreprinde persoana responsabilă din primarie (pretură) pentru executarea pedepsei penale sub formă de munca neremunerată în folosul comunității în cazuri de boală a condamnatului?

Dacă în perioada executării pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, condamnatul se îmbolnăvește de o boală gravă și/sau primește invaliditate de gradul I sau II, biroul de probațiune înaintează în instanța de judecată un demers referitor la eliberarea de executare a pedepsei al acestui condamnat. În cazul gravidității unei condamnate, se înaintează un demers referitor la amânarea executării pedepsei pînă la atingerea vârstei de 8 ani de către copil (p.10 al Regulamentului cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității).

În cazul îmbolnăvirii de boală care nu poate fi calificată ca boală gravă, dar în perioada căreia, condamnatul pierde capacitatea temporară de muncă, el (ea) informează persoana responsabilă la întreprindere, instituție, organizație la care lucrează, despre îmbolnăvire, iar biroului de probațiune prezintă copia certificatului medical.

Este important ca condamnatul în prealabil să informeze despre absența sa la lucru atât persoana responsabilă la întreprinderea, instituția, organizația la care lucrează cât și biroul de probațiune.

După revenire la locul de muncă, biroul de probațiune în comun cu persoana responsabilă din primarie (pretură) și condamnatul modifică graficul și locul de muncă.

30 Care acte normative reglementează procesul de executare a pedepsei penale sub formă de munca neremunerată în folosul comunității?

Actul legislativ de bază pentru executarea pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității este Codul de executare, capitolul XXI (nr. 443 din 24.12.2004 Publicat: 03.03.2005 în Monitorul Oficial Nr. 34-35 art Nr: 112 Data intrării în vigoare: 01.07.2005) și Regulamentului cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. Nr. 1643 din 31.12.2003 (Publicat: 23.01.2004 în Monitorul Oficial Nr. 16-18 art Nr.: 124 Data intrării în vigoare: 01.07.2004).

31 În cazul cînd condamnatul nu este angajat la un loc de muncă și dorește să execute pedeapsa într-un termen mai restrîns, poate condamnatul să presteze lucrări mai mult de 4 ore pe zi?

Acest lucru nu se permite. Categorie se interzice și prestarea lucrărilor de către alte persoane decît condamnatul (membrii familiei, prietenii etc.).

32 Durata de executare a muncii neremunerate în folosul comunității se include în vechimea totală de muncă?

Durata de executare a muncii neremunerate în folosul comunității nu se include în vechimea totală de muncă. Acordarea concediului anual la serviciul de bază al condamnatului nu suspendă executarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității (p. 6 al Regulamentului cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității)

33 Ce beneficii pentru comunitate sunt atinse în urma executării pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității?

Rezultatele sunt de două tipuri:

Rezultate materiale — clădiri reparate, teritorii amenajate, etc, fără careva cheltuieli din partea administrației publice locale;

Rezultate nemateriale — condamnatul prestează munci gratuite care de regulă sunt prost plătite și din acest motiv lipsesc doritori din cadrul societății să le execute. Comunitatea începe să-l perceapă pe condamnat nu numai ca factor distructiv, dar și ca constructiv. Important este ca condamnații nu trebuie să fie priviți ca brațe de muncă ieftine și accentul să nu fie pus pe volumul de lucru ci pe aspectul de resocializare a persoanei.

Anexe

Anexa nr. 1
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității

ANGAJAMENT

Eu, subsemnatul(ă) _____,
sînt preîntîmpinat(ă) că am obligația să mă prezint la serviciul de execu-
tare pentru ispășirea pedepsei penale sub formă de muncă neremune-
rată în folosul comunității, în termen de 5 zile din momentul rămîinerii
definitive a hotărîrii judecătorești.

“ _____ ” _____ anul _____

(semnătura)

Anexa nr. 2
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

Biroul de probațiune (raionul)

REGISTRUL

de evidență a persoanelor condamnate la pedeapsă penală
sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității

Nr. d/o	Numele, prenumele patro- nimicul, luna, anul nașterii	Domiciliul, locul de muncă (studii)	Cînd și de cine este jude- cat	Pedeapsa nonpri- vativă apli- cată, art. din Codul penal	Data intrării în vigoare a sentinței
1	2	3	4	5	6

Data primirii sentinței spre execu- tare	Data luării la evidență a con- damna- tului	Data ex- pirării terme- nului pedep- sei	Locul de munca, organi- zația	Date despre expedierea pre- zentării în instanța de jude- cată	Orele lu- crate	Eli- be- rarea de pe- deapsă (mo- tiv)	Notă
7	8	9	10	11	12	13	14

Anexa nr. 3
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității

ÎNȘTIINȚARE

Președintelui _____
(instanța de judecată)

Vă aducem la cunoștință că copia hotărîrii _____
de la “_____” _____ anul _____ pe art. _____
din Codul penal cu privire la condamnatul(a) _____
(numele, prenumele, patronimicul)

a fost primită la “_____” _____ anul _____ și acceptată spre
executare.

Șeful biroului de probațiune _____

“_____” _____ anul _____

Anexa nr. 4
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității

FIȘA DE CONTROL
a persoanei care ispășește pedeapsa penală sub formă
de muncă neremunerată în folosul comunității

Numele, prenumele, patronimicul _____

Anul și locul nașterii _____

Adresa de la domiciliu _____

Locul de muncă sau de studii _____

Condamnat la “_____” _____ anul _____

de către judecătoria _____ pe art. _____

din Codul penal _____ la muncă neremunerată în folosul
comunității _____ pe _____

(denumirea)

(termen)

Este luat la evidență _____

(data)

Fișa a fost îndeplinită _____

(funcția)

(semnătura)

Înscrieri _____

(Partea opusă a fișei)

Pînă la sfîrșitul termenului de pedeapsă au rămas _____

Orele de lucru _____

Total _____

Scos de la evidență _____

Temei _____

Șeful biroului de probațiune _____

(semnătura, ștampila)

Anexa nr. 5
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

(denumirea biroului de probațiune)

DOSAR PERSONAL nr. _____

al _____

(numele, prenumele, patronimicul, luna, anul nașterii)

Condamnat(ă) la “_____” _____ anul _____
în baza art. _____ din Codul penal la _____ ore de muncă
neremunerată în folosul comunității _____

(măsura de pedeapsă nonprivativă)

domiciliat(ă) _____

Luat (ă) la evidență “_____” _____ anul _____

Scos(oasă) de la evidență “_____” _____ anul _____

Temeiul _____

“_____” _____ anul _____ “_____” _____ anul _____

(începutul termenului)

(expirarea termenului)

Anexa nr. 6
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității

ANGAJAMENT

Dosar personal nr. _____

În conformitate cu Codul penal și Regulamentul cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, eu _____, _____ condamnat la _____ ore de muncă neremunerată în folosul comunității, am fost familiarizat cu condițiile și modul de ispășire a pedepsei respective, precum și cu consecințele nerespectării acestora.

În cazul schimbării locului de trai, mă oblig să anunț la timp colaboratorul serviciului de executare din _____

Mă oblig să lucrez orele stabilite în număr de _____

în perioada de timp: de la “_____” _____ anul _____

pînă la “_____” _____ anul _____

Mă oblig să lucrez în corespundere cu graficul aprobat și coordonat cu administrația de la locul de muncă și colaboratorul serviciului de executare, precum și:

- să respect prevederile legislației privind executarea sancțiunilor de drept penal;
- să execut cerințele legale ale serviciului de executare și ale reprezentanților organizației în care lucrez;
- să respect legislația muncii și regulamentul de ordine interioară al organizației unde lucrez;
- să mă prezint, fiind citat, la serviciul de executare și să dau explicații în problemele ce țin de executarea hotărîrii judecătorești;
- să mă prezint periodic la serviciul de executare și să comunic despre activitatea mea;

- să mă prezint la locul de muncă în termenul stabilit în dispoziția despre lucrul prestat, primită de la serviciul de executare;
- să nu părăsesc locul de trai fără acordul serviciului de executare;
- să nu comit infracțiuni și contravenții administrative.

Condamnatul _____

(numele, prenumele)

“_____” _____ anul _____

Semnătura

Anexa nr. 7
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității

ÎNȘTIINȚARE

Dlui _____,
comisar al Comisariatului de poliție _____
Cetățeanul (ca) _____,
domiciliat(ă) _____,
la data de “_____” _____ anul _____, a fost condamnat(ă)
de către instanța
de judecată _____ în baza art. _____ din
Codul penal la _____ ore de muncă neremunerată în folosul comunității

Anterior condamnat(ă) _____

Despre conduita condamnatului(ei) _____
rog să prezentați informație la adresa _____
tel. _____
Șeful biroului de probațiune

“_____” _____ anul _____

Anexa nr. 8
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității

ÎNȘTIINȚARE

Organizația în care va presta munca neremunerată în folosul comunității condamnatul _____

Directorului (șefului) _____

Nr. _____

Condamnatul _____

(numele, prenumele, patronimicul)

Cod personal _____

Adresa de la domiciliu _____

Sex _____

Studii _____

Ocupația _____

Este condamnat la muncă neremunerată în folosul comunității de judecătoria _____ la data de “_____” _____ anul _____ la _____ ore

Calificarea profesională _____

Data de la care condamnatul trebuie să înceapă executarea muncii social-utile “_____” _____ anul _____

Data terminării lucrului “_____” _____ anul _____

Șeful biroului de probațiune _____

Data “_____” _____ anul _____

Anexa nr. 9
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității

DISPOZIȚIE
privind prezentarea la obiectul de lucru

“_____” _____ anul _____ nr. _____

Dosar personal nr. _____

În conformitate cu Hotărîrea judecătorei _____

Pe dosarul penal _____

Din “_____” _____ anul _____

(numele, prenumele, codul personal)

este condamnat la munca neremunerată în folosul comunității în număr
de _____ ore

(cu litere)

În teritoriul administrativ _____

Munca neremunerată _____

(denumirea)

(organizația, adresa)

În dispoziția _____

(numele, prenumele persoanei de supraveghere)

Începutul lucrului “_____” _____ anul _____

Sfîrșitul lucrului “_____” _____ anul _____

Consilier de probațiune _____

Partea opusă a dispoziției se îndeplinește de angajator.

Data	Timpul sosirii la lucru	Timpul plecării de la lucru	Orele lucrate	Semnătura persoanei de supra- veghere	Semnătura persoanei condam- nate

Anexa nr. 10
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității

CERTIFICAT

Eliberat cet. _____

Condamnat la “_____” _____ anul _____ de judecătoria

pe art. _____ din Codul penal _____ la _____ ore de muncă nere-
munerată în folosul comunității _____

Referitor la faptul că el a ispășit pedeapsa de la “_____” _____
anul _____ până la “_____” _____ anul _____

(se indică temeiul eliberării)

Perioada de ispășire constituie _____ ore

Șeful biroului de probațiune

(semnătura, ștampila)

Data “_____” _____ anul _____

Anexa nr. 11
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității

PREÎNȚIMPINARE

Dosarul personal nr. _____

Eu, _____, colaboratorul serviciului de executare
al _____, am avut o convorbire și am preîntîmpinat pe
condamnat(ă) _____,
domiciliat(ă) _____,
condamnat(ă) pe art. _____ din Codul penal la muncă neremunerată
în folosul comunității și la pedeapsă complementară _____
(dacă există)

Întrucît persoana condamnată _____
(timpul, încălcarea repetată, cînd a avut loc)

Persoanei condamnate i s-a explicat repetat, în conformitate cu Regu-
lamentul cu privire la munca neremunerată în folosul comunității, toate
condițiile ispășirii pedepsei, modul și răspunderea pentru nerespectarea
acestora. Condamnatul este preîntîmpinat repetat că, în caz de neres-
pectare a condițiilor ispășirii pedepsei, în instanța de judecată va fi
expediată prezentarea referitor la schimbarea pedepsei cu închisoare.
Preîntîmpinarea a fost făcută în baza _____

(motivul)

Eu sînt preîntîmpinat repetat despre faptul că, în cazul nerespectării
condițiilor de ispășire a pedepsei, în conformitate cu legislația în vi-
goare, pedeapsa de muncă neremunerată în folosul comunității poate
fi înlocuită cu închisoare.

“ _____ ” _____ anul _____

“ _____ ” _____ anul _____

Anexa nr. 12
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității

PREZENTARE
cu privire la schimbarea pedepsei penale

“ _____ ” _____ anul _____ Nr. _____

Președintelui judecătorei _____

Prin prezenta Vă înformez că condamnatul _____

ispășind pedeapsa de muncă neremunerată în folosul comunității, stabilită prin sentința judecătorei _____

din “ _____ ” _____ anul _____ art. _____ din Codul penal,

a încălcat repetat condițiile și modul de ispășire a pedepsei date și anume

În legătură cu cele expuse, consider că pedeapsa stabilită de instanța de judecată de muncă neremunerată în folosul comunității poate fi schimbată cu altă pedeapsă mai riguroasă prevăzută de legislație și anume - închisoare.

Consilier de probațiune _____

Anexa nr. 13
la Regulamentul cu privire
la modul de executare
a pedepsei penale sub formă
de muncă neremunerată
în folosul comunității

PREZENTARE
cu privire la necesitatea anunțării în căutare a persoanei
condamnate la pedeapsa penală sub formă
de muncă neremunerată în folosul comunității

Eu, _____, examinînd materialele privind
condamnat,

(numelele, prenumele, patronimicul, luna și anul nașterii)

AM STABILIT:

Condamnatul(a) _____,
judecat(ă) _____

(instanța)

pe art. _____ alin. _____ din Codul penal la _____ ore de muncă
neremunerată în folosul comunității _____

_____ se eschivează cu rea voință de pedeapsă.

Drept rezultat al controlului _____

(rezultatele căutării condamnatului)

În contextul celor expuse și luînd în considerare faptul că măsurile
întreprinse pentru stabilirea aflării condamnatului(ei)

_____ nu s-au soldat cu careva rezultate,

(numele, prenumele, patronimicul)

consider rațional de a expedia materialele corespunzătoare pentru exa-
minarea posibilității de a-l declara în căutare generală.

Șeful biroului de probațiune

“ _____ ” _____ anul _____

